

# 7. ULUSLARARASI TÜRK - ASYA KONGRESİ

Trans Pasifik Ortaklığı, Asya ve Türkiye





## STRATEJİK VİZYON BELGESİ (TASLAK)

# 7. ULUSLARARASI TÜRK - ASYA KONGRESİ

“Trans Pasifik Ortaklığı, Asya ve Türkiye”

( 20-22 Nisan 2016, Pullman İstanbul Otel - İstanbul )

Sanayi devriminin maddi temelini yenedünyadan getirilen bol miktardaki değerli madenler oluşturmuştur. Bu kaynaklar önce Avrupa’da sonra tüm dünyada ticareti hızlandıran likiditeye dönüşmüştür. Yüksek hacimli ticaretin ortaya çıkardığı sermaye birikimi, yatırımların geleneksel dönemlerdekine oranla kıyas kabul etmeyecek düzeyde artmasını sağlamıştır. Modernite dediğimiz olgunun maddi temelini ticaret ve yatırımlardaki bu orantısız artış teşkil etmiştir.

Günümüzde de küresel siyasi ve ekonomik ilişkilerin belkemiği küresel düzeyde etkili olan ticaret ve yatırım politikalarıdır. 19. yüzyılda İngiltere, 2. Dünya Savaşı’ndan sonra ise ABD askerî ve siyasi imkânlardan ziyade ticari ve finansal imkânlarını kullanarak küresel düzeyde hegemonya kurmuşlardır. Bu bağlamda IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi finansal ve ticari kuruluşlar yanında S&P, Fitch ve Moody’s gibi derecelendirme kuruluşları üzerinden küresel ticaret ve yatırım politikalarını kontrol eden güç ya da güçler küresel siyaseti de yönlendirme imkanına sahip olmaktadır.

Denilebilir ki, 1. ve 2. Dünya Savaşları temelde küresel ticaret ve yatırım alanlarını paylaşım mücadelesiydi. Uluslararası siyaset ve ekonomi 2. Dünya Savaşı’nın ardından bir takım kuruluşlar ve örgütlenmeler aracılığı ile düzenlenir hale gelmiştir. Böylece, uluslararası örgütler küresel düzeyde hegemonya kurmak ve sürdürmek için - gerekli askerî ve siyasi gücün yanında en önemli tamamlayıcı olarak - yeni uluslararası aktörler şeklinde tarih sahnesinde yerlerini almışlardır. Bu dönemde IMF ve Dünya Bankası’na ek olarak uluslararası ticareti düzenlemek amacıyla tasarlanan Uluslararası Ticaret Örgütü (ITO) hayata geçirilememiş, bunun yerine geçici statüdeki GATT (Ticaret ve Gümrükler üzerine Genel Anlaşma) yürürlüğe konulmuştur. Soğuk Savaş’ın ardından çok geçmeden de Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ/WTO) kurulmuştur.

2000’li yıllarda 90’lı yıllara göre oldukça güçlenen Çin ve Rusya’nın uluslararası ticaret ve yatırım alanında Batılı ülkeleri ve Japonya’yı zor durumda bırakmaları, BRIC (2010’dan itibaren BRICS) ülkeleri gibi yeni örgütlenmeler oluşturmaları ve özellikle de DTÖ Doha görüşmelerinin sonuçsuz kalması Batılı ülkelerin DTÖ üzerinden küresel ticaret ve yatırım ilişkilerini düzenleme kabiliyetini tehdit etmeye başlamıştır.



Çin ve Hindistan gibi demografik bakımdan güçlü ülkelerin küresel iş piyasasına katılmaları Batı dünyasında, özellikle Avrupa ülkelerinde işsizliğin artmasına, sermaye çevreleri ile diğer toplumsal kesimler arasındaki ayrışmanın derinleşmesine neden olmuştur. Önlem alınmaması hâlinde bu ayrışma ciddi sosyo-ekonomik ve siyasi problemlere neden olabilecek niteliktedir. Kalabalık nüfuslu ülkelere gelen olumsuz etkilerin sınırlandırılması ve işsizlik gibi problemlerin çözümü için de Batı Avrupa, Amerika ve bazı Pasifik ülkeleri kendi aralarında işbirliği yapma ihtiyacı duymuşlardır. Temelde; "borç para borç" formülü içinde kaynak üretme kabiliyeti daralan Batı Dünyası birincil müttefikleri ile birlikte Trans Atlantik ve Pasifik'te siyasi ekonomik ve Kısmen askeri bir entegrasyon sürecini geliştirmektedir. Tamamlandığında dünya ticaretinin %73'ünü kontrol edecek bu yapının yeni küresel düzende belirleyici olması ve Standartları değişime zorlaması kaçınılmazdır.

BRICS ülkelerinde ekonomik aktivitenin artması ile birlikte Avrupa ülkelerinde yerel ticaret grupları, daha korumacı bir gündem için baskıda bulunmaya başlamışlardır. Bu durum ise AB'nin geleceği için ciddi tehditler içermektedir. Bu durum ise Avrupa'yı, Kuzey Amerika ve Pasifik ülkeleri ile var olan ilişkilerini daha da güçlendirme ve yeni işbirliği alanları oluşturma arayışına itmiştir.

Özetlemeye çalıştığımız gelişmeler ve benzer diğer faktörler nedeniyle Avrupa ile ABD, Kanada ve Meksika arasında Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) şekillenirken, Avustralya, Malezya, Vietnam, Singapur, Yeni Zelanda, Şili gibi ülkelerle Kuzey Amerika ülkeleri arasında Trans Pasifik Ortaklığı (TPP) kurulmuştur. 2012 yılında ASEAN ülkeleri öncülüğünde oluşturulan RCEP (Kapsamlı Bölgesel Ekonomik Ortaklık) gibi yeni oluşumları, ABD merkezli oluşturulan TTIP ve TPP'ye karşı bir tepki ve önlem olarak okumak mümkündür. Öte yandan en önemli bölgesel ekonomik ve siyasi örgütlenme projesi olarak AB'nin de Asya ve Latin Amerika ülkeleri ile serbest ticaret anlaşmaları sayısını hızla artırmakta olduğu gerçeği de not edilmelidir.

Gerek TPP gerekse TTIP - ve gerekse RCEP gibi yeni bölgesel örgütlenmeler; - sadece Türkiye'nin değil tüm Asya ülkelerinin ticari ve siyasi geleceklerini derinden etkileme kapasitesine sahip oluşumlardır. Bu bağlamda Çin ve Rusya kendi bölgelerindeki mevcut ekonomik ve ticari ortaklıkları güçlendirme ve yeni ortaklıklar inşa etme arayışına girmişlerdir. Ukrayna ve Suriye gibi çatışma alanlarında ticaret ve yatırım alanı paylaşım mücadelelerinin izini sürmek mümkündür. Türkiye ölçeğindeki ve daha küçük ülkeler açısından ise bu gelişmeler ciddi problemlere gebe yeni bir durumu işaret etmektedir.



**“Trans Pasifik Ortaklığı, Asya ve Türkiye”** ana temasıyla icra edilecek olan **7. Uluslararası Türk - Asya Kongresi**, diğer mevcut ve muhtemel oluşumlarla birlikte Trans Pasifik Ortaklığı anlaşmasının Asya ülkeleri ve Türkiye üzerindeki muhtemel etkilerini tespit etme ve ilgili ülkelerin ihtiyaç duyduğu politikaların geliştirilmesine entelektüel katkı sağlama amacını gütmektedir.

### **Ana Tema**

**“Trans Pasifik Ortaklığı, Asya Ülkeleri ve Türkiye”**

### **Alt Temalar**

**Kaynak Krizi; "Borç Para Borç" Yeni Düzen ve Asya**

**Trans Pasifik Ortaklığı Süreci ve Geleceği**

**Trans Pasifik Ortaklığı ve BRICS Ülkeleri Perspektifleri**

**Asya'da Yeni Finansal Kurumlar ve Çin**

**Küresel Politik, Ekonomik Gelişmeler ve Asya**

**Asya'da Jeopolitik, Politik Ekonomi ve Güvenlik Senaryoları**

**Türkiye'nin Asya Geleceği**

**Asya'da Tüketim Kalıpları, Demografi ve Ekonomik Senaryolar**

**Enerji Politikaları ve Asya Ekonomilerinin Geleceği**

**Alternatif Ekonomik ve Siyasi oluşumlar: İpek Yolu, BDT vd.**

**Gıda, Su ve Enerji Güvenlik Çalışmaları: Riskler, Fırsatlar ve Asya Ülkeleri İşbirliği**

**Alternatif Teoriler ve İdealler: Modern Politik Ekonomi kaynaklı Sorunlar ve Çözüm Önerileri**